

JAGŁY (36) *sb pl t*

a jasne.

N jagły (15). ◇ G jagieł (8); -eł (1), -(e)ł (7). ◇ A jagły (8). ◇ I jagłami (3) *MiechGlab*, *RejZwierc* (2), jagły (2) *RejWiz*, *Mącz*; -ami (2), -(a)mi (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

Otluczone ziarna prosa, kasza jagłana oraz potrawa z niej [w przekładach z łaciny jako tłumaczenie *lat. milium*]; *milii grana*, *puls e milio Cn* (36) : *Milium*. *Hirfz. Yągły. Murm* 119; *Mymer*¹ 17; *Bedł/ kapufty/ iagieł: niechay. FalZioł V* 64v, V 18a, 19a; *GlabGad I2v*; *Maią mnoftwo [...] zrzebczow j świerzopek ku iezdzeniu godnich kthorym krew pułzczaiącz/ łamę y theż z iągłami żrą [et cum milio vorant MiechSarm Bv]. MiechGlab* 22, 22; *RejWiz* 15; *BielKron* 309; *Lucanica*, *Kątna yątrznica álbo łam żołądek łwini/ yągły albo ynłzem nądzieniem nądziány. Mącz* 198a; *Milium. Profo/ Iągły. Mącz* 221b, 196a; *SienLek* 9v, 177; *A przodkowie nályzy zyadłzy gęś á łmáżoną pieczenia á groch z iągłami [...] wżywáli wolnych á wefołych myłli łwoich RejZwierc* 190v, 243; *Calep* 661b; *GostGosp* 167; *KlonFlis E3*.

W porównaniach (2): *FalZioł I* 69a; *Cemu ludziem czałem bywaią na paznochciach białe punkti albo kropie iakobi iagły. GlabGad D5*.

W połączeniach szeregowych (6): *FalZioł V* 94v; *A ty weźmi łobie Płzenice/ Ięczmieniá/ Bobu/ Soczewice/ Iągieł/ Wyki [Et tu sume tibi frumentum et hordeum et fabam et lentem et milium et viciam Vulg Ez 4/9]/ wlož to w iedno náczyńnie/ y nądzyáłay chlebá álbo pláckow BielKron* 96; *Syr łtary/ Soczewicá/ Ber/ Iągły włzelkie [sq złego soku] SienLek* 8v, 101v; *BudBib Ez 4/9; GostGosp* 130.

Zwrot: »(na) jagły tłuc« [*szyk zmienny*] (2): *Skoro záśiawłzy/ Profo tłuc ná Iągły/ áby potłuczone były GostGosp* 76, 110.

[*Wyrażenie*: »jagły prosiane«: iednák leplzy ielł [*ber*] niżli iągły prośiáne *Cresc 1571* 184.]

Szeregi: »jagły, kasze« (1): *Zywność iągły/ kálze/ w becškách to włzytko pierwey odebrać GostGosp* 92.

»jagły, (i, albo) krupy« [*szyk 3 : 2*] (5): *Ony krupy y yągły/ dawnochmy poiedli RejZwierc* 137, 137; *Pisor [...] Stępkarz/ Zárnarz/ álbo krupiarz/ Który yągły albo krupy czini/ w łtępách otłuka/ y w żárnách miele. Mącz* 301b; *SienLek* 6v; *WyprPl C2*.

Synonim: »kasza jagielna«.